

Debesuotas, šiltesnis
Saulė teka: 5:46, leidžiasi 8:08

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Penktadienis, Rugpiūčio-August 3 d., 1973 m.

Kaina 15c

182

J.A.V-BES IR TOLIAU TEBEGINS JAPONIJA

TEISEJAS T. MARSHALLAS NESTABDO KAMBODIJOS BOMBARDAVIMO

WASHINGTONAS. — Vyriausiojo teismo teisėjas T. Marshallas atsisakė įsakyti tučtuoju sustabdyti JAV bombardavimus Kambodijoje. Tačiau jis paminėjo, kad uždraustų, jei sprendimas priklaustų nuo jo vieno. Vyriausiajam teismui esant išvykus vasaros atostogų, Marshallas pareiškė, kad turįs platesnį požiūrį žvelgti į teismo poziciją, kuris praityje susilaikė tiesiogiai spręsti Indokinijos karo legalumą.

Marshallas padarė, nuosprendį ryšium su atstovės Elizabeth Holtzman (D., N.Y.) ir keturių aviacijos karininkų apeliacija, kurie buvo gavę JAV distrikto teismo New York'e nutarimą praėjusią savaitę bombardavimus tučtuoju sustabdyti. Tačiau ši nuosprendį panaikino apeliacinis teismas. Pagal prezidento Nixono ir Kongreso sutarimą, bombardavimai numatyti baigti rugpiūčio 15 d.

Nenurindama Holtzman aktyvistų grupę ketina kreipti į teisėją Williamą O. Douglasą, kuris būsiąs palankesnis jų pastangoms. Bet Douglas atostogauja Washingtono valstijoje. Tuo tarpu jie perkalbėjo JAV antrąjį apygardos apeliacinį teismą, kad atkeltų jų bylą svarstyti rugpiūčio 8 d.

Marshallas pasisakė, kad jis nusprendė JAV karo operacijas Indokinijoje esant nekonstituciskais, jei sprendimas priklausytų nuo jo vieno. Tačiau jis pridūrė, kad "veikdamas pats vienas, aš peržengčiau savo teisę galia, jei patvirtinčiau prašymą". Jis pridūrė, kad tokį nuosprendį reikia daryti "su didžiausiu atsargumu" ir tik išimtinėmis aplinkybėmis.

Pasak Marshallo, daug kas skeptiškai žiūri į vyriausybės tvirtinimą, kad gynybiškai svarbių valstybės interesų priklausą nuo bombardavimų nenutraukimo iki rugpiūčio 15 d. "Bet negalima neigti, kad galinčioji kita žala vertinti yra nepaprastai jautri problema, apie kurią šio teismo teisėjai turi maža arba jokios informacijos ar patirties 5, pridūrė T. Marshallas.

4 nauji advokatai prezidentūrai

WASHINGTONAS. — Patirta, kad Baltieji Rūmai pasisamdė keturis naujus advokatus, kurie turės padėti Nixono specialiai sudarytam Watergate bylos štabui. Du iš jų yra kriminalinių bylų specialistai.

Jie gelbės paruošti liudininkus ir lydės Baltųjų Rūmų tarnautojus į uždarus Senato komisijos klausinėjimus.

CHICAGO. — Du paaugliai mirtinai primušė Brian Andersoną, 19 metų, gyv. 3819 N. Oketo st. Anderson buvo rastas be sąmonės užgatvyje prie 6945 W. Belmont st. ir nuvežtas į ligoninę greit mirė. Liudininkai matė kaip Anderson baltu automobiliu atvažiavęs sustojo prie užgatvyje jau buvusio raudono automobilio, iš kurio išlipo du paaugliai. Andersonas turėjo beisbolo brūkį, o kiti du turėjo geležinius vamzdžius. Sumušę Andersoną iki mirties abudu vaikėzai grįžo į savo automobilį ir skubiai nuvažiavo. Trečiadienio rytą prie savo namų rastas užmuštas Bennie Birch, 57 metų, gyv. 1332 S. Kildare st.

IŠ VISO PASAULIO

SOUTH BEND, Ind. — Christ Tabernacle bažnyčios autobusui atsimušus į cementinį stulpą Indiana Toll road plente 4 mylios į vakarus nuo South Bend šeši čikagiečiai buvo užmušti.

THATCHER, Utah. — Aaron Lassley pakvietė savo kaimynę mergaitę pasivažinėti jo tėvo automobilyje, įjungė igniciją, užvedė greitį, koją paspaudė pedalą ir atsitrenkė į tėvos garažą. Niekas nebuvo sužeistas, tik nuostolių tėvui padaryta už \$450. Aaronas yra keturių metų amžiaus.

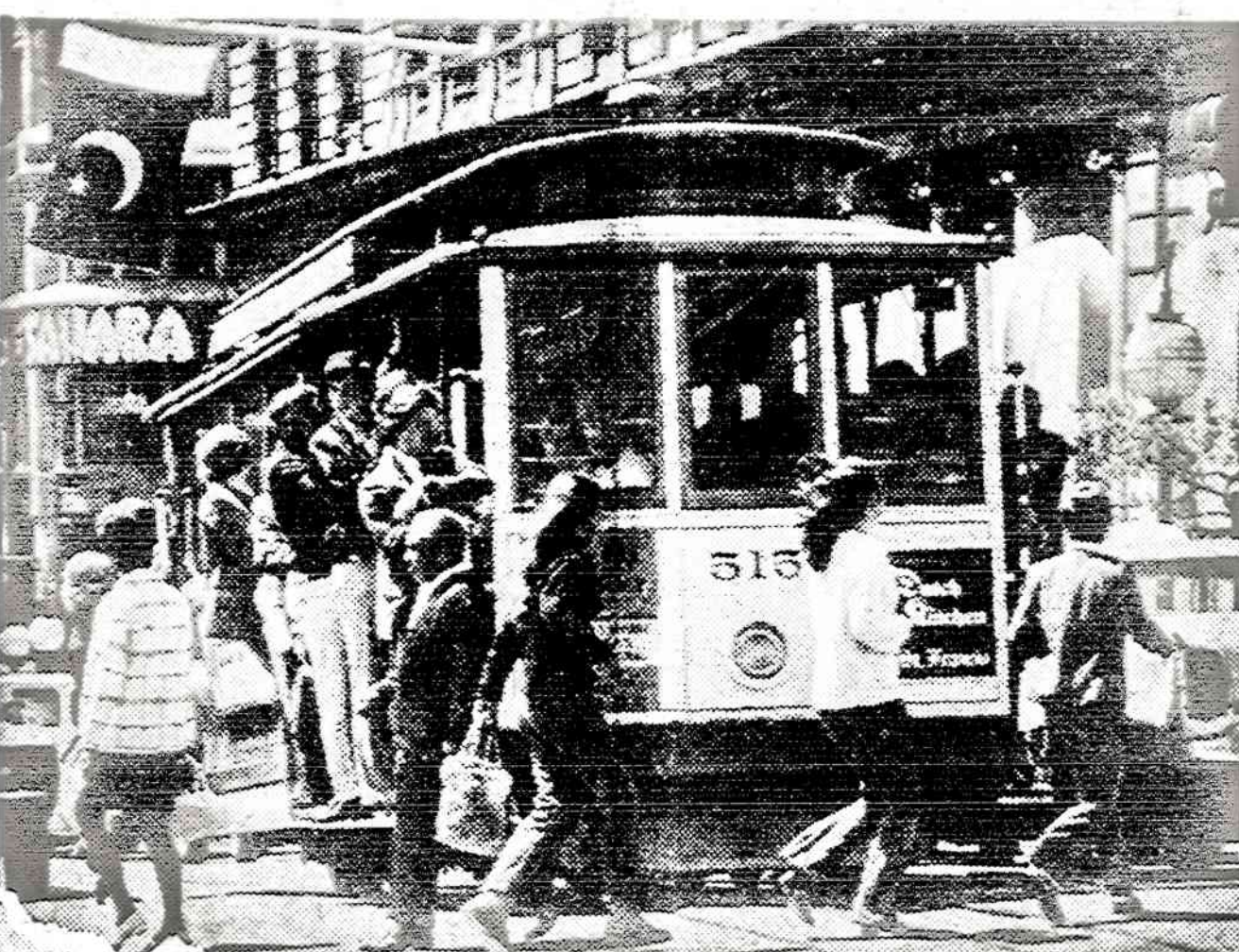
HARBOR BRETON, N. F. — Keturi vienos šeimos vaikai žuvo kai liūtimis permirkus grūntą kalno šlaite buvę namai su purvu nuslydo į jūrą. Slenkanti žemė nusinešė su savim viso keturis namus, bet kitų trijų namų gyventojai arba spėjo patys išsigelbėti arba buvo kaimynų išgelbėti.

ROMA. — Šimtai romėnų apleidavo savo lūšnas ir paliepes, kuriose metus gyveno, ir persikėlė į naujus patogius namus, kuriuos jiems popiežius pastatė. Popiežius Paulius perdavė vienus Vatikano namus, buvusius miesto centre ir už gautus \$1.7 milijonus pastatė 99 apartamentus, norėdamas paskatinti Romos miesto valdybą, kad ir toji susirūpintų savo piliečiais, kurių tūkstančiai gyvena blogiausiose lūšnose. Architektai ir kiti profesionalai savo patarnavimus teikė popiežiui nemokamai.

BELFASTAS, Airija. — Praeitą antradienį buvo susirinkęs pirmas posėdis naujai išrinktasis šiaurės Airijos seimas, tačiau protestonai atsisakė pripažinti tam seimui teisę, trukdė išrinkti seimo prezidiumą ir galų gale, kai kiti atstovai išsikirstė, sušaukė savųjų "seimą".

KARSRUHE, Vokietija. — Vokietijos vyriausybės teismas atmetė skundą, kad sudarytoji sutartis, kuria normalizuojami santykiai su Rytų Vokietija, esanti prieškonstitucinė. Visų septy teisėjų vienu balsu pasisakymas reiškia kanclerio Willy Brandto laimėjimą. Ta sutartis skaitoma Brandto taikos politikos su Sovietų Rusija kurtiniam akmeniu. Skundą buvo iškelusi Bavarijos valdžia, įrodinėdama, kad toji sutartis visiems laikams užantspaudoja Vokietijos padalinimą. Sutartis įsigaliojo praėjo birželio 21 d.

CHICAGO. — Chicagos liuteronų Ziono kongregacijos bažnyčios, 5015 W. Ferdinand st., kunigas Willie Reinholdas, gyv. 500 N. Leclair st., pranešė policijai kad pildamas savo namų kieme žolę jis buvo peršautas per koją. Kunigas pamatęs prie namo 5100 stovintį vaikėžą su šautuvu rankoje.

Šiandien San Francisco mieste susisiekimas mažai tepasikeitė nuo 1873 metais naudoto. Vėži-
mūli trupuči parankesni, bet principas yra tas pats. Turint galvoje kalnuotas San Francisco
vietas, inžinieriai nieko geresnio tuo tarpu neišgalvojo.

ARGENTINA ISTREMIĄ JAV PASIUNTINI

BUENOS AIRES. — Argentinos atstovų rūmai antradienį visais balsais nutarė prašyti prezidentą, kad jis įsakytų JAV ambasados reikalų vedėjui Maksui V. Krebsui tučtuoju išvykti iš Argentinos. Atstovų rūmai šio žygio ėmėsi, reaguodami į vieną Krebso memorandumą, kurį jis pasiuntė Argentinos finansų ministeriui J. Galbardiui ir pakritikavo keletą nacionalistinių ekonominių priemonių, kurios pateiktos svarstyti Argentinos kongresui.

Antradienio rytą užsienio reikalų ministerija pareiškė savo "didelį nepasitenkinimą" dėl Krebso rašto. Ministerijos komunikatas paskelbė, kad Krebso atsispaus. Bet ir pridūrė, kad nesupratinami "nesuderinami su palaikymu santykių, kurie turėtų būti tarp dviejų suverenių valstybių".

JAV ambasados informatorius atsisakė duoti paaiškinimų. Krebso, karjeros diplomatas, vadovavo ambasadai nuo pat ambasadoriaus Johno Daviso Lodge išvykimo ir Viduržemio jūrą plaukiojant laivu.

Visų politinių partijų vadų sutartyje ir rūmų priimtoje rezoliucijoje sakoma, kad "Imperializmo valanda tikriausiai pasibaigė ir atėjo žmonių valanda". Argentinos senatas turėjo ketvirtadienį svarstyti šį dalyką.

Argentina dabar turi laikiną prezidentą, Raulą Lastirį, kol laukia naujų rinkimų, kuriuose manoma Juaną D. Peroną būsimą pirmąjį kandidatą.

Sprogdins požemyje

ŽENEVA. — Prancūzijos vyriausybė gavo daug protestų dėl branduolinių bombų sprogdinimo Ramiajame vandenyne. Nenorėdama kelti tarptautinio erzelio, vyriausybė nutarusi kitus bombų bandymus daryti požemyje Prancūzijoje.

Dabar ieškoma tinkamos vietos, kurią veikiausiai ras kurioje nors retai gyvenamojo pietų Prancūzijos vietovėje.

Kambodijoje bombos tebekrenta

PHNOM PENHAS. — JAV karo lėktuvai antradienį koncentruotai atakavo priešio telkinius per 5 mylias į pietryčius nuo Phnom Penho. Nuo bombų sprognų drebėjo visos miestai. Vyriausybės pranešime sakoma, kad "priešo veikla sumažėjo visuose frontuose".

Astronautai vaikščios lauko pusėj

HOUSTONAS. — Antrosios padangų laboratorijos įgula pradėjo antradienį gyvai veikti. Fizikai jie visi tin kami pradėti vaikščioti erdvėje šeštadienį.

Visa įgula tris dienas negalavo dėl judėjimo ligos, šeštadienį juos išmetus į 59 dienų misiją. Negalavimas pasibaigė antradienį. Įgula pradėjo medicininius bandymus, kad patikrintų, kaip ji galės pakeisti besvorę būklę. Taip pat kurį laiką bandė surasti klaidų vamzdžių sistemoje, kuri ištraukia vandens perteklių iš orbitoje esančios laboratorijos sistemos. Misijos planuotojai mano, kad ši klaidis nėra didėlė ir negalės trukdyti šeštadienio pasivaikščiojimui.

Išlindę išorėn Garriott ir Lousma išties naują gaubtą nuo saulės, kuris padės dirbtuvei būti vėsią. Į fotografijos kameras įdėję naują filmą astronominiams stebėjimams.

Prancūzija įvedė pensijas motinoms

PARYŽIUS. — Prancūzų motinos, kurios savo geriausią amžiaus dalį praleidžia auginamos vaikus, aptarnaudamos savo vyrus ir senatvėje susilaukia tik veido raukšlų bei reumatizmo, dabar galės susilaukti ko geresnio. Prancūzų valdžia prižadėjo senatvės pensiją visoms motinoms tiek ištekęsios, tiek netekėjusios.

Pripažindama, kad moteris, kuri apmokamos tarnybos neturi, o tvarko namus ir šeimą, atlieka svarbų vaidmenį prancūzų bendruomenėje, vyriausybė kreipėsi į parlamentą, kad iki šių metų pabaigos išleistų atitinkamą įstatymą, kuriuo visos motinos gaus reguliarią pensiją iš valstybės fondo.

"Tai yra pionieriškas žygis į pilną lygybę tarp vyrų ir moterų", pareiškė prancūzų sveikatos ministerijos pareigūnas. "Prancūzija bus pirmoji šalis, kuri bus tokį įstatymą išleidusi".

WAUKEGAN. — Šv. Teresės katalikų ligoninė Waukegane pasiūlė netekėjusioms gimdyvėms išieiti be aborto. Tos motinos bus ligoninės globojamos tam tikrą laiką.

PREZIDENTAS NEATSAUKS KARO JĖGŲ IŠ TOLIMŲJŲ RYTŲ

Japonų premjeras Tanaka baikė dviejų dienų pasitarimus su prezidentu

WASHINGTONAS, D. C. — Japonijos premjeras K. Tanaka baigė dviejų dienų pasitarimus su JAV prezidentu Niksonu ir paskelbė pasitarimų eigos pranešimą. Prezidentas Niksonas užtikrino Japonijos premjerą, kad JAV nesirengia atšaukti savo karo jėgų iš Tolimųjų Rytų ir nepaliks Japonijos be reikalingos apsaugos.

Minia privertė numušti kainas

BOMBEJUS, Indija. — Įniršusi minia, protestuodama prieš brangstančias maisto kainas, antradienį siautė miesto rinkose ir privertė pardavėjus numušti maisto kainas.

Liudininkai sako, kad policininkai nusigręžė į kitą pusę, kai pirkėjai, pakurstyti karingos Siv Sena organizacijos, ėmė grasinti apkulti maisto krautuvių ir restoranų savininkus. Per paskutines tris savaites krautuvių savininkai pakėlė kainas nuo 15 iki 40 procentų. Bet demonstrantai tą dieną privertė pardavinėti valgomąją alyvą, daržoves, mėsą, žuvį ir cukrų savo padiktuotomis kainomis.

Padės tyrinėti erdves

PARYŽIUS. — JAV-bių erdvių tyrinėjimo pareigūnai apsidžiaugė, kad Europa po ilgo delsimo pagaliau apsisprendė su \$300 milijonų įnašu prisidėti prie Apollo programos.

Europos erdvių tyrinėjimo organizacija tarsis su NASA dėl pastatyto studiją tikslams orbitoje skraidančios laboratorijos, kuri bus \$8.15 milijonų programos dalis. Programos įvykdymui terminas 1979–1980 metai.

Europiečių (11 valstybių) nutarimas prisidėti gali dar būti atšauktas, jei Italija, Norvegija ir Švedija neprisidės su 21 nuomonių išlaidų laboratorijai pastatyti.

Europos apsisprendimas šio rugpiūčio 1 d. buvo padarytas po to kai per 10 metų nepasiekė bendrai pastatyti vienos didelės raketos. Išleisus bandymams daugiau kaip bilijoną dolerių Europos raketai pastatyti, šių metų pradžioje buvo visiškai nuo tos programos atsisakyta.

Vetavo \$185 mil. sveikatos reikalams

WASHINGTONAS. — Prezidentas Niksonas antradienį vetavo \$185 milijonų programą greitosios medicinos pagalbos reikalams, nurodydamas, kad ji yra per daug išlaidi ir pažeidžia valstybių ir vietos įstaigų vaidmenį.

Prezidentas pareiškė, kad \$185 milijonai šiai programai per ateinančius trejus metus "labai prašoka sumą, kurią galima išmintingai išleisti".

Pasak prezidento, federalinei valdžiai pakanka parodyti intenciją, o vietos įstaigoms palikti laisvę pagalbos reikalus tvarkyti taip, kaip joms pačioms atrodo geriau.

Prezidentas Niksonas, pasveikinęs Washingtoną atskridusį Japonijos premjerą paskelbė, kad JAV tarsis su Japonija, kaip lygus su lygiu. Japonijos premjeras buvo žymiai kuklesnis. Jis padėkojo prezidentui už tokį pareiškimą, bet jis tuojau pat prašė prezidentą Niksoną, kad nepalikų Japonijos be reikalingos apsaugos. Japonai žino, kad JAV yra pradėjusios pasitarimus su Kinija ir veda pasitarimus su Sovietų Sąjunga. Japonų pramonė stipri, krašto ūkis klesti, bet Japonija yra beginklė prieš Sovietų Sąjungą ir komunistinę Kiniją.

Prezidentas Niksonas užtikrino Tanaką, kad JAV yra pasiryžusios laikyti Tolimuosius Rytus reikalingą atominį skydą, galintį sudrausti svetimų žemių grobikus. Tanaka nuosirdžiai padėkojo JAV prezidentui. Jis pareiškė įsitikinimą, kad JAV doleris atsisąus ir ekonominė krašto būklė pagerės. Tanaka pasidžiaugė paskirti aukštesnėmis JAV mokesčio įstaigoms 10 milijonų dolerių, kad jose būtų galima suorganizuoti platesnį japonų kalbos ir pačios Japonijos studijas. Tanaka aptarė su prezidentu Niksonu visą eilę prekybos reikalų. Japonai stengsis padėti stabilizuoti dolerį.

Sovietų Sąjungos gyvenimą atidžiai seką laikraštinkas Victor Zorza praneša, kad premjeras Tanaka norėjo gauti prezidento sutikimą naujiems prekybos ir pramonės žingsnims Tolimuosiuose Rytuose. Šį klausimą pirma išaiškino Maskvoje svečiavęs Amerikos milijonierius Armand Hammer. Jis nori, kad amerikiečiai su japonais šiaurės Sibire pradėtų aliejaus ir geso gamybą. Japonai sutinka įsitraukti į šią pramonę. Tektų investuoti apie 10 bilijonų dolerių. Pinigus turėtų sudėti japonai ir amerikiečiai milijonieriai. Premjeras Tanaka norėjęs patirti prezidento Niksono nuomonę šiuo reikalu.

Jeigu tokia aliejaus ir geso pramonė šiaurės Sibire būtų pastatyta, tai rusai sutiktų netoliemoje ateityje gražinti japonams karo pabaigoje pagrobtais keturias japonų salas. Šiuo reikalu paskelbtame Niksono - Tanakos pranešime nieko neminima.

Iš Washingtono premjeras Tanaka išskrido į New Yorką, o vėliau jis skris į Chicago, kur pasakys kalbas amerikiečiams ir japonų kilmės amerikiečiams.

CHICAGO. — Teismo varant areštuotas kino teatro Oak Theatre, 2004 N. Western avenue, vedėjas Herman Gorelick ir konfiskuotas tame teatre rodytas filmas, kurį žiūrėjo teisėjas, du valst. gynėjo asistentai ir policininkas ir pripažino nepadoriu. Filmas buvo be uždarymo ir laikraščiuose skelbtas kaip "Jau-ni-vergai". Tai penktas filmas policijos sukonsfiskuotas dviejų savaitių būvyje.

Policininko Pronckaičio nužudymas

(Kriminalinės policijos tarnautojo atsiminimai)

Lietuvos nepriklausomybės laikais, kiek prisimenu, tai buvo 1928 metais, man tarnaujant Šiaulių Kriminalinėje Policijoje, buvo gauta telefonograma, kad Raudėnų miestely, Šiaulių apskrityje, vakaro metu nežinomas piktadaris per langą nušovė Raudėnų valsčiaus policijos punkto vedėją policininką Pronckaitį.

Šią žmogžudystę aiškinti buvoma komendiruoti; valdininkas Apyrūbis ir aš, šio straipsnio autorius, atvykę į įvykio vietą, policininką Pronckaitį rado me gulintį savo namuose, kambaryje ant grindų be gyvybės žymių. Darant apžiūrėjimą buvo rasta, kad jis buvo nušautas per langą iš lauko pusės, nes langas stiklai buvo išbūrėję. Atvykęs Šiaulių apskrities gydytojas Zikaras, padaręs Pronckaičio lauvono apžiūrėjimą ir skrodimą rado, kad jis buvo nušautas vienu šūviu iš kariško šautuvo, kurio kulka pataikė į kairiąją pusę krūtinių ir, perejęs per širdį, buvo rasta įstrigusi į nugarą, nuo ko įvyko staigi mirtis. Apžiūrint Pronckaičio namus, buvo rastas kariškas šautuvas, kurį apžiūrėjus buvo nustatyta, kad jo vamzdis yra prišmilkęs parako dūmu, iš ko buvo aišku, kad iš jo buvo neseniai šauta.

Darant kvotą paaiškėjo, kad policininkas Pronckaitis buvo apie 35 metų amžiaus, vedęs ir turėjo su žmona du sūnus, iš kurių vienas buvo 10, o antras apie 12 metų amžiaus. Jis gyveno su

šeima savo ūkyje, Raudėnų miestely, kuriame buvo apie 20 hektarų žemės. Kadangi jis pats savo žemės apdirbti negalėjo, nes buvo užimtas tarnybos reikalais ir dažnai su savo arkliu važinėdavo į kaimus ieškoti iš ūkininkų nesumokėtų įvairių mokesčių, tai buvo pasamdęs iš to paties miestelio berną Stulginską, kuris buvo apie 25 metų amžiaus, ir tarnaitę Oną (pavardės neatsimenu), kurie atlikdavo visus ūkio darbus.

Velionis Pronckaitis mėgo išgerti degtinę ir pafliutuoti su kaimo merginomis. Dažnai jis į savo namus vakare grįždavo neblaivus. Dėl to tarp jo ir žmonos kildavo nesupratimų. Praslinkus kiam laikui, jis nuo vienos kaimo gražuolės užsikrėtė venerine liga gonorea. Tačiau jis į tai nekreipė dėmesio, ligos negydė ir dažnai, senu papratimu, į namus iš kaimų grįždavo girtas.

Jo žmona, sužinojusi, kad jis serga venerine liga, atsisakė su juo gulėti vienoje lovoje ir turėti lytinius santykius. Kadangi Pronckaičio žmona dar jauna moteris, apie 35 metų amžiaus, tai vyrui susirgus venerine liga, susidraugavo su bernu Stulginsku, ir, kai vyro nebūdavo namuose, pradėjo su juo turėti lytinius santykius. Taip tas romanas tarp jų tęsėsi keletą mėnesių ir apie jų meilės santykius niekas, be tarnaitės Onos, nežinojo.

Po kiek laiko, Pronckaičio žmo-

TITIANAS

"ELORA" (Taryba)

na susitarė su Stulginsku, jog reikia nužudyti jos vyrą, kad jam mirus jie galėtų tuoktis ir laimingai gyventi. Tad vieną vakarą jį, uždarinėdama iš lauko pusės langines, vieną langinę paliko neuždarytą. Vyrui grįžus iš kaimo į namus, jį jį pasodino kambaryje prie sienos ant kėdės, priešais atidarytą langinę, sakydama: "sėskis, tu esi pavargęs, aš tau numausiu batus". Numovusi jam batus, nuėjusi į virtuvę padavė bernui Stulginskui vyro karišką šautuvą ir jam liepė eiti laukan ir per langą nušauti jos vyrą. Stulginskas, išėjęs laukan ir iš kariško šautuvo nutaikęs per langą Pronckaičiui į krūtine, paleido vieną šūvį, nuo kurio jis po kelių minučių mirė.

Klausinėjama Pronckaičio tarnaitė Ona papasakojo, jog ji daug kartų matydavusi, kad bernas Stulginskas, kai Pronckaičio nebūdavo namuose, turėdavo lytinius santykius su jo žmona. Be to, papasakojo, kad tą vakarą, kada buvo nužudytas Pronckaitis, ji matė, kad Pronckaitienė, numovusi savo vyrui batus, nuėjusi į virtuvę padavė bernui Stulginskui savo vyro karišką šautuvą ir jam liepė eiti ir nušauti jos vyrą.

Kadangi bernas Stulginskas po šios žmogžudystės pasislėpė, tai buvo aišku, kad šią žmogžudystę padarė ne koks svetimas žmogus, bet jis.

Klausinėjama Pronckaičio žmona prisipažino, kad turėdavo lytinius santykius su bernu Stulginsku, bet kad būtų jo prašiusi nužudyti jos vyrą — neprisipažino.

Praslinkus 2 savaitėms, viena moteriškė, gyvenanti Raudėnų miestely, nuėjusi į savo daržinę šieno karvei parnešti, pamatė, kad įlindęs į sieną guli kažin koks vyras. Supratusi, kad tai gali būti Stulginskas, kuris už policininko Pronckaičio nužudymą buvo policijos ieškodamas, apie tai pranešė Raudėnų policininkui. Jam atėjus prie daržinės, Stulginskas mėgino iš jos pabėgti, bet jam tai nepasisekė, nes buvo policininko nušautas.

Praslinkus keliems mėne-

Mielingas Remarko pasisekimas

Erichas Maria Remarkas buvo šio šimtmečio labiausiai skaitomas vokiečių rašytojas. Jo knyga "Vakary fronto nieko naujo" (J. Kalnėno išversta į lietuvių kalbą) turėjo negir- (dėl, neregėta pasisekima. Jos išspausdinta ir išpirkta per 10 milijonų. Tai apytikriai

nedaugiau (—ne daugiau kaip) dešimties metų (30). ...kibire- liai pripildyti obuoliais (—obuo- lių) (30). Kaip seniai vaikščio- jate? — O, jau daugiau (—da- viau kaip) valanda (31). Ją (—ja) pasekė ir kiti du (t. y. taip pat padarė. Sekti, pasekti ka- reiškia eiti iš paskos arba žva- gybiškai stebėti ką) (32).

Formų klaidos. ...šakos kaip kasos nušvėrė (—nusvirusios) (8). ...visos aukštumėlės jau pa- juodavę (—pajuodavusios) (11). O mano kėdėnai dideli (—kie- nės didelės) (17). ...akys dūbė (—idubusios) (25). ...koki (—kokie) nors agentai (30).

Rašybos klaidos. ...kažin kur (—kažin kur) (17). ...nugazi- no (—nugazdino) (18). ...tai bu- vo ko nors perdaug, tai perma- žai (—per daug, per mažai) (27). ...vistiek (—vis tiek) (29). ...sekmės (—sėkmės) (29). ...atidžiau (—atidžiau) (63). Už tai (—užtat, todėl) (72).

Skrybka. Kableliai dėstomi be jokios tvarkos, labai dažnai jų nėra, kur turėtų būti. Vengia- ma kableliais išskirti įterptinius sakinius ir įtarpas, kaip rodo, mat, tur būt ir itin dažnai var- tojamajį esą, kuris irgi išskir- tinas kableliais.

Labai gaila, kad jaunuome- nei skiriamose knygoje rašoma tokia nevalyva, kalba. Viena pa- guoda šiuo atveju, kad knygos tiražas itin mažas, tad neturės- progos platesniu mastu daryti neigiamos įtakos kalbos igū- džiams. (Sks)

duomenys. Iš tikrųjų mano- ma jos tiražą esant daug dides- ni.

Knyga išleista 1929 m. Per pirmuosius keleris metus jos išspirdavo kasdien nuo 10,000 iki 20,000. Išversta į 45 ar 50 kalbų. Remarkas sakėsi verti- mų pėdsakų nesėkės ir jų tikro skaičiaus nežinojęs. Tačiau jis žinojęs, kad esama nemaža pi- ratinių leidinių (nepasiprašius autoriaus leidimo). Iš kuro nors nevykusio vertimo buvo daromas dar blogesnis verti- mas. Tokiu keliu einant, In- dijoje iš viso veikalo pagaliau beliko pavydo drama tarp gi- rininko ir brakonieriaus.

Daug ką vėliau išdėdavo Re- marką, kaip aiškinti jo nepa- rasto pasisekimo mįslę. Jis manėbuvus dvi priežastis. Pir- moji yra knygos idėja. Ji iš- ryskėja viename pratarėms sa- kinyje: "Aš norėjau pavaiz- duoti generaciją, kurią sunai- kino karas — nors ji ir išvengė granatų". Antroji, jo manymu buvusi ši: "Aš norėjau vaiz- duoti jaunus žmones, kurie vietoje gyvenimo susidūrė su mirtimi ir prieš savo norą turėjo dorotis su ja. Tiesą sa- kant, tai buvo veikiau poka- rio knyga, negu karo reporta- žas. Manau, kad nuo to pri- klausė mano pasisekimo da- lis."

Pagal veiklą Amerikoje pa- darius filmą ir nugalėjęs Vo- kietiją, Goebelsas sutrukdė jį rodyti, liepęs kino teatre pa- leisti baltų pelių. Netrukus filmas buvo visai uždraustas. Ryšium su filmu, prasidėjo nauji puolimai prieš autorių. Kaltino jį melu ir defetizmu. Atėmė pilietybę. Uždraudė ra- šyti apie karą. 1933 m. "Vaka- ry fronto nieko naujo" ir kitas Remarko knygas sudėgino Ber- lino universiteto kieme. Bet knyga išliko sklindanti pasau- džiui.

Remarkas patarė ir daugiau veikalių, turėjusių pasisekimą. Paminėtini: "Triumfo arka" (apie 3 mil.), "Laikas gyventi, laikas mirti" (buvo padarytas filmas), "Juodasis obalis", "Paskutinis slėptis" (iš jos pa- ruošta pjesė teatrui) ir "Lisabonos naktis".

Remarkas buvo gimęs Osna- brucke ir ten vadinosi Remar- kas. Tik vėliau pakeitė pavar- dę į Remarque. Išpilietintas priėmė Amerikos pilietybę, iš pradžių gyveno Prancūzijoje, paskum persikėlė į JAV. Mirė 1970 m. Šveicarijoje, Lokarne. Be pompos palaidotas prie Lo- go Maggiore. Šiomet jam būtų sukakę 75 metų. A. Pl.

WATERGATE BYLA DAR ILGAI TRUKS

WASHINGTON. — Vienas senato Watergate komiteto narys sen. Daniel Inouie (Ha- vajų) pasakė, kad po Ehrlich- mano ir Haldemano apklausai- nėjimo seks apklausinėjimas dar šiu asmenų: buv. FBI dir. Patrick Gray III, buv. US gene- ralinis prokuroras Richard Kleidienst; buv. CIA vicedirek- torius, gen. Robert Kushman ir dabartinis vicedirektoriūs II. gen. Vernon Walters; gen. pro- kuroro asist. Henry Petersen ir buv. CIA direktorius Richard Helms.

Buy Bonds where you work ...now that you can.

It's sort of like your grandfather telling you he used to walk 15 miles through the snow to get to school.

But it's true: today's working men and women have more advantages than their grandparents.

One of them is the Payroll Savings Plan—the easy, safe, automatic way to build a nest egg for the future.

When you sign up for the Payroll Savings Plan, an amount you specify is automatically set aside from your paycheck and used to

buy U.S. Savings Bonds. That way, even if you spend all your take-home pay, you're still building a steady savings. Grandpa would approve.

Buy U.S. Savings Bonds. Now it's easier than ever to build a nest egg for the future. Just 10 minutes a week. No money out of your pocket. No money out of your pocket. No money out of your pocket.

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/4%
a year

OUR SAVINGS CERTIFICATES
EARN UP TO **7%**

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANAUSKAS, President Tel.: 847-7747
HOURS: Mon., Tue., Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, be mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygelę, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2. Knygelę jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui

Ansambliai, chorai, grupės, užsakinios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money order tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Atsiųsta paminėti

Juozas Slavenas: Baltijos balsas. Apsakymėliai priaugę lietuvių jaunimui. Išleido ir spausdino Minties spaustuvė, 417 Burwood Road, Belmonte, Sidney, N. S. W. Australia. Tiražas 200 egz. 1973 m. 72 psl. 5 1/2"x7 1/4". Minkštieji viršeliai. Kaina nepažymėta.

Knygelėje sudėti 26 rašiniai, dydžio po 1, pora ar kelis pusla- pūs. Pratarė autorius atvi- rai nurodo, kad meninių reika- lavimų matas jiems netiks. Ši kukli autorius nuomonė visi- kai pagrįsta. Nebėra ko pridėti prie jos.

Tačiau negalima nutylėti kal- bos dalykų, kurie knygtelėje yra labai trūkštiniai. (Tai liūdi ja- keliolika iš jos paimtų ir žemiau pateikiamų pavyzdžių.

Žodyno klaidos. ...moters (nor- minė lytis — moterys) ką tai (—kažka, kažin ką) dirbo. (8). ...skanumėlis neįspasakytas (— neapsakomas) (10). Petras pa- sakė "darysim". Reikiška (—Va- dinasi) abu. (12). ...ėjo ...dur- pyno kryptimi (—link) (16). ...bent didžiūma (—didumą) dra- bužių pasikeitęs (18). ...nudu- da negalincias skristi (—dedasi, arba apsimeta negalincios kris- ti) (19). anūkėliai (—vaikaičiai) (26). ...žmonės ne visada myli (—mėgsta, pakencia) žvirblis (71).

Sintaksės klaidos. Aš prie- progos (—progai pasitaikius) su ja pakalbėsiu (10). ...teira- vosi Jonelis pas broliuką (—t. Jonelis broliuką) (14). ...pempės taip ir sukdamo (—sukte suk- damo) virš šių vagučių (—vagi- lių) galvų (16). ...kad tik būtų paliktos ramybėje (—kad tik jų neliestu) (16). Atrodė krepšys turėjo būti sunkus (—Atrodė, kad krepšys...) (27). Čia anglų kalbos pavyzdžiu praleistas kad. Ir taip (—Tad), nieku daugiau nesirūpindamas (—nebesirūpin- damas), jis atsigulė savo kluo- ne (28). ...per (—pro) plyšį pa- pūtė stiprus vėjas (28). ...ta- gatve aš vaikštau kasdien jau virš dvidešimties (—per, dau- giau kaip dvidešimt) metų (29). Juk neturime skaitvardžio dvi- dešimtis, tad negali būti ir jo kilmininko dvidešimties ar dvi- dešimtio. Vyriausioji mergaitė

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

GRAŽIAIS PACIFIKO PAKRAŠČIAIS

Kalifornijos pensininko gyvenimo malonumai

SAN JOSE, Cal. — Senųjų apelinant ratu galima labai plačiai apylinkę pamatyti (didele dalį San Francisco įlankos su abejojose pusėse esančiais miestais įskaitant ir patį San Fr.). Žemiau maldos namų prisitaikant prie reljefo, keliai, automobiliams pastatyti aikštės ir kt. Prie pastato fontanas iš kurio plaučiu taku vanduo bėga žemyn, o ten kitas fontanas. Iš šalių puikūs takai, gėlynai ir krūmai.

Susigundžiau pamatyti beisbolo rungtynes tarp dviejų man "giminingų" miestų: Chicagos (Cubs) ir San Francisco (Giants). Prieš kelionę perskaičiau kadaise Naujienose tilpus straipsnį (iškarpa) apie beisbolą, tad buvau apsišarvavęs žinomis apie žaidynes ir jų angliškų terminus.

Žinių metu per TV dažnai duoda pasisekusių beisbolo rungtynių iškarpas, tad buvau susidariusį, kad žaidimo keturkampis bloko ilgio, bet tikruose visai mažutis, kvadratas, tik žaidėjas kaipda svedinį atmuša išties per bloką.

Rungtynės vyko Candlestick aikštėje, San Franciske. Sporto aikštės pastatas apskritas, masyvus, geležies betono. Vietų jame per 41,000. Rungtynės vyko darbo dienos metu. Bilietų parduota 7729, neskaitant tų, kurie leidžiami nemokamai. Rungtynės truko apie 3 val. Laimėjo San Fr. Giants 7:3. (Gaila, o aš palaikiau svečius ir plojavau už Chicagos Cubs, kai tik jie tašką laimėdavo).

Amerikiečiai taip pamėgė beisbolą, kad net mes — pensininkai iš San Jose vykome į rungtynes dviem pilnais busais.

Su sekančia ekskursija (VII. 16) lankėme Mormono maldos namus (Mormon Temple), esančius Oaklande, Calif., apie 40 mylių nuo San Jose. Maldos namų pastatas didžiulis, masyvus, geležies betono, su lengvais bokšteliais kiekviename kampe ir didžiuliu bokštu pastato vidury. Pastatas ant kalno — uolos, gerokai išsikišusio į lygumą, tad

apelinant ratu galima labai plačiai apylinkę pamatyti (didele dalį San Francisco įlankos su abejojose pusėse esančiais miestais įskaitant ir patį San Fr.). Žemiau maldos namų prisitaikant prie reljefo, keliai, automobiliams pastatyti aikštės ir kt. Prie pastato fontanas iš kurio plaučiu taku vanduo bėga žemyn, o ten kitas fontanas. Iš šalių puikūs takai, gėlynai ir krūmai.

Pasitikęs mus vienas iš parapijiečių (kunigo, kaip tokiu mormonai neturi), nuvedė į nedidelę salę, kur šiek tiek paaiškino, o šviesos paveiksluose pavaizduota kelionė kai Mormono įkūrėjui Joseph Smith su būriu tikinčiųjų teko iš vienos į kitą vietą kraustyti ir visokių nedateklių pakelti. Kitoje nedidutėje salėje sienose įrengti paveikslai, kuriuos apšvietus automatiškai gaunamas paaiškinimas liečias biblijos ištraukas ir įkūrėją J. Smithą.

Vėliau nuvedė mus į mokyklą. Ten matėme didžiulę sporto salę, kurias grindys išklotos gražiausiai nublizgintu parketu. Matėme dar posėdžių salę ir didžiulę apygardos 2,000 asmenų susirinkimams salę.

Iš viso, man susidarė toks įspūdis, kad pastatai, didžiuliai bareljefai maldos namų priekyje ir užpakalyje ir pastatų vidaus įrengimai atlikti nepaprastai kruopščiai, o išorėje fontanai, takai, aikštės, gėlynai ir kt. — labai tvarkingai ir gražiai. Visur kieta tvarka ir nepaprasta švara. Jei visi tie adrbai buvo atlikti samdytais unijų darbininkais, tai išlaidos turėjo siekti daug milijonų.

Mormonai nei geria nei rūko, tad, nekalbant apie pataupymą sveikatos, sutaupe daug pinigų ir išvengia daugelio nelaimių,

DALIA BIELIONAITĖ

GRAFIKA (Lino raiziny)

palyginus su kitais. Visada vienas reikalus sprendžia blaivia galva, o taip pat ir prie automobilio vairo.

Kas dar įdomu, kad mormonai šandien nesinaudoja miestų ar apskričių šalpa, o visas finansines ir kt. problemas sprendžia savuose rateljuose (bene kas 5 šeimos) ir platesniuose susirinkimuose. Jei ne mistikos gabalėliai, kuriuos sunku išaiškinti, iš socialinio taško žiūrint, mano nuomone, mormonai yra ramiausia, darbščiausia, tvarkingiausia ir vienas kitą paremianti piliečių dalis.

Kiekvienas gauname nemokamai po porą atviručių su maldos namų nuotraukomis ir brošiūrėlę, iš kurios matosi, kad panašių gražių maldos namų — didingų bažnyčių mormonai turi 12 Amerikos kontinente ir 3 kituose kraštuose.

Prieš porą metų San Jose ka-

talikai pastatė šv. Patriko garbei bažnyčią. Išvaizda mižgna, be jėkto bokšto ar bokštėlio, su įlenktu stogu. Vakaro žemtu atrodo nelyginant lyg sūsenusi dvaro jauja, su įlinksiu stogu. Negalima palyginti su matytąja Mormono bažnyčia Oaklande ar su brošiūroje pavaizduotomis kitomis jų bažnyčiomis.

Be je, Kalifornija turi rūpestelio su galimu žemės drebejimu. Mormono maldos namų kieme (šventoriuje) yra įkalas ženklas (taškas). Iš kurio matuojamas galimas pasislinkimas, nes kokie tai plyšio šaka praeinanti nepertoliausia (už poros bloku).

Pakalnėje, žemiau mormono maldos namų, matėme graikų Ortodoksų didžiulę apskritą bažnyčią, bet jos, dėl laiko stokos, neaplinkėme. Išalkę skubėjome užkąsti ir pasižvalgyti po Jack

London aikštę, kur tas rašytojas yra jaunystės dienas praleidęs. Aikštėje nieko ypatingo, bet kaip kiekvienoje prieplaukoje, pilna laivų, įvairių krautuvų ir puikių valgyklų.

Nors Monterey ir Carmel miesteliuose esu jau buvęs, bet kaip istorines ir kurortines vietas, malonu buvo su ekskursija dar kartą aplankyti. Pirmoje eilėje aplankėme Carmel misijas, įsteigtas garsiojo pranciškono vienuolio Junipero Serra 1771 m. Iš viso tasai vienuolis buvo įsteigęs 9 misijas. Palaidotas 1784 m. Carmel kapinėse.

Carmel pilna suvenyrų krautuvų, tad moterys pasiskleidė apsipirkti, o aš po nekilnojamojo turto pardavėjų vitrinas pasižvalgyti. Ir taip: 1) 2 mieg. namukas \$53,500, 2) 1/2 akro sklypas \$25,000, 3) 4 mieg. kamb. su voniom ir 1 akru žemės — \$94,500, 4) 3 mieg., 2 vonių \$69,500, 5) toksai pat \$185,000, 6) 4 mieg. su 2 voniom \$148,500, 7) Carmel slėny 600 akrų ranča (375,000). Mano supratimu namų kainos aukštos, nes pastatai (daugumoje) mediniai. Kainas sukelia kurortinė vieta (puikus klimatas ir paplūdimiai).

Užkandę vykome išgarsintu 17 mylių keliu per Monterey pusiasalį. Kelias eina per pušynus, kuriuose pilna gražių, puošnių, išskatinių ir didokų privačių vasarnamių (vilų), aptvurtų krūmais ar puošnėmis tvoromis. Sklypai dideli. Kiemuose pilna gėlynų ir t. t. Iš viso, čia yra įsikūrę didelių pajamų asmenys. Daug golfo aikščių. Daug ir naujų pastatų statoma. Palei okeaną nelygūs duobėti smėlynai. Okeano pakraščiu daug įvairaus dydžio uolų.

Įdomu buvo pamatyti didžiulį, kiparišą, augantį ant aukštos ir smailios uolos; uolą — kalną okeane lyg nusėtą įvairiais paukščiais; uolas su ruoniais ir jūros liūtais ir būrelį stirnų, besiganančių golfo aikštėje. (Čia medžioti ir žuvalti draudžiama, o

Lietuviai mokslo pasaulyje

Judita L. Vaitukaitytė iš Reproduction Research Branch, Nation Institute of Child Health and Human Development, National Institutes of Health, Bethesda, Md., padarė pranešimą apie naujus duomenis, rodančius žmogaus chorioninio gonadotropino (hcg) aberacinį išleidimą neštumo metu, kuris vykdo The Endocrine Society 55-tame metiniame suvažiavime Chicagoje Conrad Hilton viešbutyje birželio mėn. 20-22 d.

J. K. Valaitis iš Firestone Central Research Laboratories, The Firestone Tire and Rubber Co., Akron, Ohio yra bendraautorius straipsnio apie dėvėjimosi ir traukimo balansą litiumo katalizuotuose polimeruose, kuris yra išspausdintas leidinyje Die angewandte Macromolekulare Chemie, tomas 29-30 1973 m. gegužės mėn. 4 d.

H. S. Judeikis iš The Aerospace Corporation, El Segundo, California yra bendraautorius straipsnio apie dalelių katalizuotą oksidaciją atmosferos teršalų, kuris yra paskelbtas leidinyje Atmospheric Environment, tomas 7, nr. 6 1973 m. birželio mėnesį.

Saulius Šimoliūnas

medžius kirsti tik leidimą gavus).

Namo grįžome keliu palei okeaną (Nr. 1) per smėlynus ir pro Fort Ord kareivines.

S. Šurkus

Labai jau užteršti okeanai

Galveston, Texas. Pasaulio okeanai yra jau tiek užteršti, kad žuvis pradeda gaišti 5 metais anksčiau, negu spėjau", pareiškė garsusis okeanų mokslininkas prancūzas Jacques Cousteau, atplaukęs čia savo okeanografijos tikslams statytą laivą "Calypso".

Pirmą kartą pasaulinės žvejybos tonazas pradėjo mažėti, dėl okeanų užteršimo. Spėjau, kad taip atsitiks dar tik po penkerių metų, ne šiandien, ir dėl to padėtis yra daug pavojingesnė, negu spėjau, pasakė Cousteau. Jau 1971 metų žuvis pagauta ketvirtadaliu milijono tonų mažiau, negu 1970 metais. Tiksliais "Yearbook of Fisheries Statistics" informacijomis 1970 metais pagauta 76,699,200 tonų žuvis, o 1971 m. 76,478,800 tonų.

"Jau 30 metų, kai skelbiu alarmą dėl okeanų teršimo", pasakė Cousteau, bet iki šiol to nebuvo paisyta, kadangi žuvis pagavimas vis dar didėdavo. Kurioje pasaulio jūrų vietoje panersi, jūrų dugnas labiau primena dykumą, kur didelė gyvybės dalis jau yra išnaikinta... Net Antarktikai jau yra pavojus, tik mažesnis. Nuo žmonijos žemėje pradžios, žmonės turėjo kovoti su gamta, o dabar per vieną gentkartę padėtis tiek pasikeitė, kad žmogus turi pasidaryti gamtos gynėjas", pareiškė jis.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO LIETUVIO DRAUGAS IR BČIULIS

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čikagietės išpūdziai okupuotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymių nuotykių aprašymai, paimiti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista, 150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metų" poeto Nado Rastenoio vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto brožuai, paliečiant laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairiomis progomis. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsiuntus čekį ar piniginę perlaidą.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

Our "GOOD NEWS" is even better...

Standard Federal Announces New Higher Interest Rates

CERTIFICATE ACCOUNTS (new accounts only)

On \$5,000 or more

Account	Maturity	Annual Yield
7 1/4 %	Four years	7.63 %
6 3/4 %	30 months	7.08 %
6 1/2 %	Two years	6.81 %

On \$1,000 or more

7 %	Four years	7.35 %
6 1/2 %	One year	6.81 %
5 3/4 %	90 days	6.002 %

PASSBOOK ACCOUNTS (new and existing accounts)

5 1/4 %

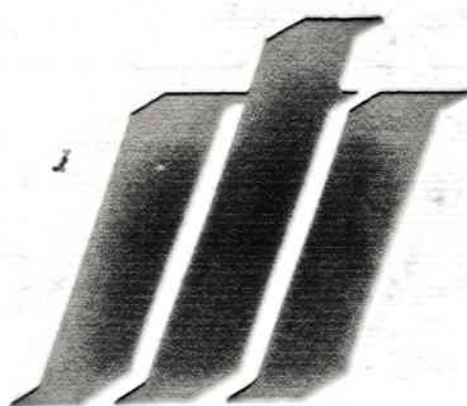
Increases to 5.39 %
on interest accumulated
for one year.

Interest paid to the
date of withdrawal.

Interest compounded daily. Deposits received by the 10th of the month earn interest from the 1st, if the funds remain on deposit to the end of the interest period. Deposits after the 10th of the month earn from the date of receipt.

HIGHER INTEREST RATES EFFECTIVE IMMEDIATELY.

For more detailed information on these new accounts, visit or call one of our savings counselors - it can mean more for you. Standard Federal Savings. Safe, secure and reliable savings plans, with you in mind.

ASSETS OVER \$190,000,000.00 RESERVES OVER \$16,500,000.00

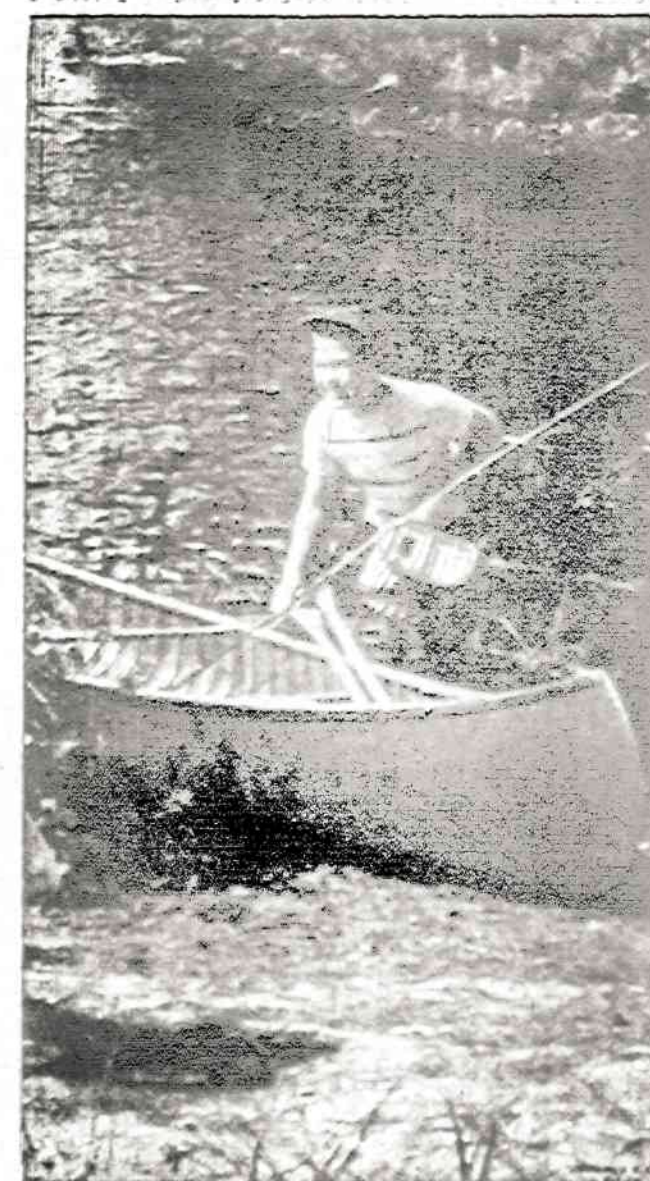
STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
4192 ARCHER AVENUE AT SACRAMENTO
CHICAGO, ILLINOIS 60632. PHONE 847-1140

Monday, Tuesday, Thursday, Friday - 9 A.M. to 8 P.M.; Saturday - 9 A.M. to 12 Noon; Wednesday - no business transacted

SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmą, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6 %

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY.

5 %

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS.

Taupymo indėliai
Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608, Telephone MA 1-6100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months. Canada \$23.00 per year, other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
viename mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$23.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
viename mėnesiui	\$3.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, ketvirtą sekmadienį, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Sekmadienis — iki 12 val.

Winstono Čiurčilio nuolaidos Stalinui

Didžioji Britanija paskelbė karą Hitlerio valdomai Vokietijai dėl to, kad vokiečių karo jėgos įsiveržė į Lenkiją. Britai dar nebuvo tinkamai apsiginklavę, jų nutarimas skelbti karą Vokietijai lenkams mažai tegalėjo padėti, bet tai buvo didelis britų gestas.

Dabar aiškėja, kad Winstonas Čiurčilis, tos pačios kovoti pasiryžusių britų tautos geriausias atstovas, karo metu tą pačią Lenkiją buvo sutikęs perleisti sovietų įtakon. Tūkstančiai lenkų stojo britų kariuomenėn, kovojo įvairiuose Europos frontuose, tuo tarpu vyriausias britų karo jėgų dirigentas tuos pačius lenkus sutiko perleisti rusų globon.

Karo metu ir tuojau po karo tuo klausimu buvo pasklidusių įvairiausių gandų, bet nieko aiškaus nebuvo. Tuos gandus skleidė lenkai, turėjusieji artimus ryšius su britais ir užėmusieji atsakingas pareigas įvairiose lenkų komisijose. Karo metu buvo įtarimas, kad tas žinias skleidė sovietų propagandos agentai, kad lenkai būtų erzina mi prieš rusus. Nei Čiurčilis, nei kiti jo patikimo tvarkytojai iki šio meto to labai jautraus klausimo nebet. Net ir po Čiurčilio mirties, kai buvo tvarkomas jo palikimas, šis klausimas buvo nutylėtas.

Praėjus 30-čiai metų nuo Antrojo pasaulinio karo pradžios buvo pradėti leisti buvusio britų premjero palikti karo meto dokumentai. Buvo išleistas tomas, liečiantis Didžiosios Britanijos ir Lenkijos santykius. Bet tame tome nebuvo to epizodo, kuriame britų premjeras, pataikaudamas Stalinui, buvo pasižadėjęs perleisti lenkų teritorijas Sovietų Sąjungos globon. Dabar aiškina ma, kad tą laikotarpį liečiantieji dokumentai buvo ne tikšti į kitą vietą. Iš viso, Čiurčilio archyve nebuvo reikalingos tvarkos ir Stalinui padarytų nuolaidų klausimas nebuvo savo vietoje. Tikrai vėliau, tvarkant kitus buvusio premjero dokumentus, rasti dokumentai, liečiant Čiurčilio padarytas nuolaidas lenkų sąskaiton. Dabar tie dokumentai jau paskelbti. Associated Press korrespondentas šitai aprašo visą reikalą:

"Šiandien paskelbti p. Winstono Čiurčilio karo meto dokumentai rodo, kad jis 1944 metais leido Sovietų Sąjungai dominuoti Lenkiją, mainais tikėdamas gauti Josifo Stalino paramą britų interesams Toluose Rytuose ir Viduržemio jūroje ginti. Čiurčilis bijojo, kad nacionalistinė Kinija, JAV remiama, nepagrobty Hongkongo, sakė paskelbti do-

JAPONIJA

Rašo DAN KURATIS

Prieš porą savaitių laikraščiai rašė, kad japonai pradeda nerimauti. Jie nepatenkinti Amerika dėl daugelio dalykų. Bet jiems labiausiai nepatinka, kad JAV vyriausybė suvaržė Sojos pupelių išvežimą. Soja yra svarbi japono maisto dalis. Jie prie sojos yra tiek pripratę, kad negali be jos apsieiti. Ir šio meto japonai nerimavo dėl veisimo Amerikoje augančių pupelių. Jie spausdavo abiejų iš sojos ir pupelių vaizdus tokiu, kokios jie yra. Dabar tos pupelės reikalingos amerikiečiams. Laikraščiai tada pasakojo, kad Japonija yra didelė valstybė, kad japonai pradeda

kumentai. Šiandien paskelbtos žinios patvirtina anksčiau paskelbtus slaptus dokumentus, kad Čiurčilis 1944 metų spalio mėnesį kartu su tuometiniu britų užsienio ministru Antanu Edenu buvo nuvykę į Maskvą, kai jiems nepavyko gauti iš prezidento Franklin D. Roosevelto užtikrinimo apie britų Rytų Azijos imperiją. Atrodo, kad Čiurčilis buvo sutikęs perleisti Sovietų Sąjungai Lenkijos, įtraukusios Britaniją į karą, hegemoniją, jeigu Stalinas būtų rėmęs britų pastangas atgauti Honkongą ir palikti ją vadovaujama jėga Viduržemio jūroje. Stalinas sutiko". (Chicago Tribune, 1978 m. rugp. 2 d., 3 sekcijos 15 psl.)

Naujai paskelbtos Čiurčilio dokumentų knygos dar neturime, bet žinių agentūros paskelbtas pranešimas jau rodo, kaip britų premjeras, susirūpinęs Didžiosios Britanijos galia, buvo pasiryžęs daryti kitų valstybių sąskaiton didžiausius mainus. Karo metu Čiurčilio susitarėjimas Stalinu buvo toks didelis, kad jis įteikė žiauriausiam diktatoriui britų imperijos aukso kardą. Karo metu ir tuojau po karo buvo pasklidusių gandų, kad prezidentas Rooseveltas darė Stalinui didesnę nuolaidą, bet dabar aiškėja, kad tas pats Rooseveltas nesutiko su Čiurčilio pasiūlytomis nuolaidomis Stalinui. Tame Čiurčilio ir Edeno pasitarime su Stalinu buvo paliesti ir Pabaltijo valstybių reikalai, kuriuos Čiurčilis buvo sutikęs nurašyti. Prezidentas Rooseveltas tokių mainų nesutiko sankeijuonoti, todėl Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimas į Sovietų Sąjungą dar ir šiandien nepripažintas.

Visi žino, kad Stalinas buvo susitaręs su Hitleriu pasidaryti Lenkiją. Vokiečių karo jėgos į kelias dienas sumaikino Lenkijos kariuomenę, aviaciją ir laivyną, o raudonoji armija, įsiveržusi į lenkų laikytas teritorijas rytuose, pasigrobė didelę Lenkijos dalį. Karo metu britų premjeras Čiurčilis sutiko perleisti Stalino hegemonijon tą pačią Lenkiją, kurią britai net karo paskelbimu buvo sutikę ginti. Nėra ko stebėtis, kad rusai šiandien reiskia tokias didesnes pretenzijas į Rytų Europos žemes, jeigu tas žemes sutiko jiems perleisti ne tik Hitleris, bet ir Čiurčilis.

Nei Hitleris, nei Stalinas, pagaliau ir nei Čiurčilis neatsisakė tose srityse šimtus metų gyvenusių žmonių Svetimomis žemėmis ir valstybėmis senovę mainikavo monarchai. Tas pačias priemones mūsų gadyneje bandeda taikyti britų ir rusų valdovai. Prieš tą mainikavimą pasisakė prezidentas Rooseveltas, paskelbdamas tautų laisvės ir pilietinių teisių principus. Jis privertė Čiurčilį ir vėliau Staliną pasirašyti Atlanto Chartą ir ragino laikytis joje paskelbtų principų. Dar ir šiandien vedama kova dėl tų pačių principų.

Stalinui karo metu darė įvairias nuolaidas Čiurčilis vėliau susiprato ir atsisakė. Amerikon atvažiavęs ir pasitaręs su Trumanu jis pasakė kalbą, kuri praskambėjo po visą pasaulį. Jis išpejo sąjungininkus apie komunistų keliamą pavojų visam laisvajam pasauliui.

gauti kalcio. Patys japonai dabaria, kad jie nepatinka, bet tikrai geriausi prabė.

Taip buvo prieš keltis mėsą, o šiandien laikraščiai jau praneša, kad prezidentas N. Rooseveltas priėmė Japonijos premjerą Tanaką, kaip lygus su lygus. Japonams labai patinka, kad prezidentas padarė tokius pareikimus spaudai, bet japonas žino, kad su Amerika jis nesutaria. Japonija yra didelė ir galinga, bet Amerika yra dar galingesnė. Japonams tai žino.

Washingtonas atvažiavęs Tanaką buvo priėmęs Baltijos šiuose Rimuose. Prezidentas gana ilgai su juo kalbėjosi įvairiais klausimais, bet japonams labiausiai rūpi prekybos reikalai. Japonai neturėtų kelti veikiantis prekybos sutartis, bet Amerika turi padaryti pakeitimus. Dolerio vertė nuolat tarpusavyje rinkoje. Japonams būtų labai pigu pirkti prekes Amerikoje.

JAPONAI YRA DARBŲTIS
Man bekeičiant apšinkti pasaulį, Japonijoje teko būti keturis kartus. Kiekvieną kartą teko būti Tokio mieste ir pasivažinėti po kraštą. Kiekvieną kartą mačiau Tokio miestą žymiai pasikeitęs. Jis pasigraudavo, pasivarėdavo ir padidėdavo. Kiekvieną kartą padidėdavo mieste dieną ir naktį, o jo žmonijos ir statyba.

Man susidarė įspūdis, kad Tokio mieste japonai dieną ir naktį kūrė ir jėdą. Kada tik pažūrėdavau pro viešbučio langą, vis matydavau japonus dirbančius gatvėje arba prie namų. Vieni valė, kiti lopė, trečioji cementą kėlė, bet visi dirbo.

Japonijos traukiniai yra patys geriausi. Jie tvarkingi, svarūs ir patogūs. Kokioje kitoje valstybėje tokių tvarkingų traukinių aš nematau.

Visur buvo švaru ir gražu. Popierinių nesimantė pačioje stotyje, dulkių nebuvo traukiniuose. O stotyse būdavo daug žmonių. Kai ateina traukinys, jie greitai ir tvarkingai sulipdavo. Stotyje stovėjo traukinių greitai išleidžia vienas keleivius. Niekas nesistumdavo, vienas kitam ant kulnų nepilpa. Visi žino tvarką, kiekvienas tvoriai bendradarbiauja, todėl jiems viskas sklandžia ir įsėina.

Stotyse man įdomiausia buvo žiūrėti į japonų pasisveikinimą. Mes, lietuviai susitikę, ypne laisvą nesimantė, prieina me vienas prie kito, paduodame ranką ir gana ilgai ją kra tomė. Kartais mes net į petį apsikabinę paplojame. Japo

PAVERGTU TAUTŲ PARADAS CLEVELANDE

Dangėtis Clevelando lietuvių manė, kad Pavergtųjų Tautų paradas Clevelande gražiai praėis, ir žmonės galėsit pamatyti tas eisenas, kuriois būsią parodyta, kurias taūtas rusai komunistai laiko didžiausioje priešpadoje. ALT Clevelando skyrius prašė Clevelando ir apylinkių lietuvių gausiai dalyvauti paradedos 29 dieną, vakare 7-tą valandą.

Pradžioje žmonės manė, kad bus žyguojama su visokiais plakatais ir vėliavomis, ir kad bus įdomu visa tai pamatyti. Laikraščiuose buvo įdėtos parnašių parady nuotraukos, ypač Čikagos tokių parady, kurie buvo įvykę anksčiau (liepos 21 dieną). Bet šiemet Clevelande tokis Pavergtųjų Tautų paradas buvo taip sutvarkytas, kad, taip sakant, beveik negalima buvo jo pastebėti. Mat įvairios organizacijos su savo vėliavomis buvo susirinkusios aikštėje ir paskui nėtoli moje distancijoje buvo nuėjusios į vadina mąją miesto rotušę, kurioje buvo sakomos įvairių vadovų kalbos. Taigi bendrai sakant nesužadė žmonės įspūdis, kuris būtų galėjęs pasireikšti, jei tas paradas būtų buvęs suorganizuotas tam tikrai žygiavimais gatvėse. Kai teko sekancią dieną pavartyti vietinių laikraščių puslapius, nete ko pastebėti Pavergtųjų Tautų parado aprašymų ir parado nuotraukų.

Tokiais atvejais pamašins parades reikty taip tvarkyti, kaip Čikagoje, kad susidarytų tinkamas įspūdis.

A. Kelnutis

JAV įeis 800 žydų

Washingtonas. General. prokuroras gen. Elliott L. Richardson nutarė skubos keliu įleisti į JAV apie 800 Sovietų Sąjungos žydų, sino metu esančių Romoje. Richardson pasisakė išimty padaręs dėl to, kad leidiant imigracijos formakumus atlikti per atitinkamas institucijas būtų trukė daug laiko. Tie žydai, gavę sovietų leidimą įvažiuoti, Romoje kelintais mėnuo laukia vizų į JAV-bes. Ne į Izraelį.

manėstus ir nueina, jų visai nepastebėdamos. Jei tas pats patarnautojas atneštų keleiviams šiltos arbatos, tai as jos negerbė.

O kaip Indijoje atrodė antroji ir trečioji traukinio klasė, ir apskaiti negalėčiau. Baisų ir pagalvoti, o dar sunkiau suprasti, kaip jie nesusėrga.

Reikia pripažinti, kad japonai tarnautojai labai mandagūs. Jie keleiviams atneša šlapio popieriaus rankoms nusiluostyti. Traukinyje rankos nepažūsta, bet ir as šruo patarnauojas atneša šiltos arbatos. As džiaugiasi ir stebėjasi japonų darbininkų išradimumu. Mes galėtume daug iš jų pasimokyti. Ne didelių dalykų, bet mažukų, kasdienian gyvenimui labai praktiškų.

Man teko važiuoti Indijos traukiniams. Iš Delhi pirmos klasės traukion vaziavau į Agrą. Palyginus Indijos traukinius su Japonijos traukiniais — baisu ir pamastyti. Buvo kita kraštutinybė. Viskas buvo taip apleista, kad buvo banga ir paliešti. Buvo ir Indijos vagonė patarnautojas, bet jis pradėjo ir nieko nematydamas. Jis peržengia ant grindų

Man teko važiuoti Indijos traukiniams. Iš Delhi pirmos klasės traukion vaziavau į Agrą. Palyginus Indijos traukinius su Japonijos traukiniais — baisu ir pamastyti. Buvo kita kraštutinybė. Viskas buvo taip apleista, kad buvo banga ir paliešti. Buvo ir Indijos vagonė patarnautojas, bet jis pradėjo ir nieko nematydamas. Jis peržengia ant grindų

MANTAS AUKSTUOLIS

NERIJOS "STEBUKLAS"

2

KĄ TU DARAI?

Nors Klaipėdoje man pasisekė įvykdyti daugumą mano knkių užsakyimų, man kasdien darosi sunkiau. Mūsų tautos vargai ir pavojai bei įvairių mūsų valdžios asmenų nerangumai taip įskaudino mano širdį ir nervus, kad net turėjęs ligą gavau.

As besirūpindamas mūsų tautos ateitimi, visai buvau užmiręs savo gyvenimą. Net mano artimieji darė man pastabas.

Vieną kartą atėjęs neolituas J... man sakė:

— Ką tu darai? Tu save aukoji tik valstybei, o pats save visai užmiršai. Įvykus kurtai mous politinei nelaimėi, lupakisi be nieko.

Jis buvo teisus, bet as jam atsakiau: — Kol bus mūsų valstybė, tai man bus gerai ir as visko turėsiu. O jeigu jos, saugot. Praamčiau, nebūtų tai man vis tiek kas bus man.

Jis man nieko neatsakė. Jis buvo kitoks žmogus — rūpinosi savo prekyba ir savo asmeniniais reikalais.

Bet likimas kažkodėl visuomet mane saugojo ir sunkiausiuose gyvenime mirksniuose išlikau nepalietas bei kiek normaliai žmogui reikia, turėjau pragyvenimui.

Vokiečiai, pajutę mūsų pastangas krašto atlietuvinimo reikalui. (As pats turėjau vokiečių statistiką, jog Klaipėdos krašte ir visoje Prūsijoje 1918 m. buvo per 65% lietuvių), pradėjo per Karaliaučiaus radijo stotį kažkodėl dažniausiai pulti mane, vadinami mane vokiečių ediku (Deutschfresser). As manau, kad niekas negavo to kio "gero vardo" nuo Hitlerininkų, kaip as.

Juo Hitlerio pamėgimas prieš karo pradžią didėjo, juo tie plėdimai dažnėjo. Vėliau, kai lietuvių komendantas varžėsi su mažejo, tada ir vokiečių laikraštis "Mémeler Dampfboot" pradėjo spausdinti prieš mane straipsnius. Atsimenu, viename nemeryje pirmame išsime paslaupje buvo straipsnis "Der Postdirektor" — Pašto viršininkas. Kur buvo šiekis vokiečių galybė, ir kad as jai drįstu priešintis...

Manęs toji galybė visai neįspūdinė ir man buvo aišku, kad vokiečiai pradėjo karą, tikrai pralaimės. Dėl pačių nepaprastų mūsų priešinčių. As lygiau plieno gamybos statistiką. Tuo metu Anglija gamino dukart tiek pieno, kiek visa Europa. O Amerika ketveria tiek, kiek visas pasaulis.

Kartą Klaipėdos. Viktorijos restorane as labai atstiai susiginėinau su Slesoraičiu, kurs pirmiau buvo molus neolituanų organizatorius, o vėliau tapo karštas voldemarininkas. Jis mane stačiai puolė žmonių akivaizdoje restorane, jog tauti-

ninkai blogai daro, kad nesideda su vokiečiais, būdamas įsitikinęs, jog Hitleris laimės karą. As jam pakartojau plieno statistiką ir pasiepiamai pasakiau:

— Ar pats manai, kad Hitlerjūgedas sulaukys tūkstančius Amerikos lenkų ir lektuvų su bombomis.

Visi restorane pradėjo juoktis. Stiesoraitis supuko ir taręs:

— Et, su tavim nėra ko kalbėti, — išraudęs išėjo iš restorano.

Čia siūlosi maža išvadėlė. Politikojan-tis asmuo turi vadovautis ne išpausta prepaganda, bet realių šalių industrijos ištekliai ir plieno gamybos kiekiu.

Artėjant karui Klaipėdoje darėsi nesaugu. Kartą eidamas pro gubernatorių, sutikau mano buvusį valdininką Klausą nacių uniformai. Jis sustojo prieš mane ir su įžūlumu kėlė ranką ir kėis kartus pakartojo "Heil Hitler!"

As ramiai slyvojau ir žiūrėjau jam į akis. Jis sumišo, tada tarė:

— Klausai, žinok ir atmint, tu klysti.

Tai buvo vargas klaipėdėti, kurio kryžiuočių sunaikintą dvasią Hitleris dar labiau užnuodijo.

Tokioms sąlygoms esant, teka iš Klaipėdos pasitraukti. Davau pasitraukti į Pašto Valdiją — tarnybos viršininku.

DERYBOS SU LENKAIŠ

Kai Lietuva sutiko pradėti pašto susiekimą su Lenkija, man teko dalyvauti

pašto sutarties pasirašyme. Lenkų atstovai atvyko į Kauną. Derybos vyko moderniuose pašto rūmuose. Dvi atstovai buvo vilniečiai. Jie buvo kukliai, tylūs ir jautėsi neįaukiai. Vienas buvo iš Varšuvos, gyvas, veiklus ir šmanus. Bet buvo nuolaidus ir visas lietuvių pastabas greitai ir šmaniai atšaukdavo į sutarties projektą.

Buvo vienas keistas abinikimas su Vilniaus įrašymu į sutartį. As įrodinėjoju mūsų komisijos nariams, kad Vilniaus nereikia sutarty paminėti, nes tai būtų nors ir netiesioginis jo pripažinimas lenkam.

Mums besitarant abskritam nuo lenkų kambarį, pastraipa apie pašto keitimąsi per Vilnių dinga... As pasiūliau prašyti vietos Vilniaus — Vietų, Griaučių bendrą sąlygą, as pasakiau, kad mes negalim surasti tos pastraipos dėl Vilniaus.

Lenkų pirmininkas pareiškė:

— Aha, jie nenori, kad Vilnius būtų sutartyje paminėtas.

Jis greitai parėmė naują pastraipą, kad paštas bus keičiamas Vievyje.

Tas lenkas buvo ypatingai lankstus, taip, kad pašto pasikeitimo sutartis buvo pasirašyta greitai ir sklandžiai.

Po to, kaip įprasta, lenkų atstovas Čarvatas padarė pas save pėstinimą. Dalyvavo daug svečių. Mes lietuviai buvom puikiai pasipuošę — su frakais ir medaliais. Lenkai buvo su senais smokingais ir atrodė daug menkiau. Mūsų pranašumas buvo aiškus.

Kaip aprašai vėliau atstovus prie kiekvieno svečio pasikeisti keitais žodžiais. Prieš pė mane, pradėjo kalbėti prancūziškai, as kalbėjau taip pat. Vėliau jis pradėjo rusiškai pėsak, as baigiau jį rusiškai. Tada jis mėgino — vokiškai. As rusiškai jam vokiškai.

— Įdomūs jūs lietuviai žmonės, — tarė, nesimėję lenkų atstovus lenkiškai. — Jūs taip puikiai atrodote, gerai išauklėti ir išmintingi.

— Dėkui, pone ministere! Be to, mes lietuviai esame žmoniškai ir nuodirdūs, — pasakiau jam lenkiškai.

Atstovas nieko neatsakė, tik nuosirdžiai paspaudė man ranką ir susimąstęs pasitraukė.

Su lenkais buvo lengva derėtis ir, kiek buvo reikalinga, bendrauti, nes Pilsudskio (kilusio iš Lietuvos) auklėtiniai be lenkiško žaidimo terejo dar šiek tiek ir žmoniškai...

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite

Dienraštį "NAUJIENAS"

Jos visad rašo

TEISYBĖ

TELEF. PR. 3-3725

DR. ANNA BALIUNAS

AKY, AUSY, NOSIES
IR VERTIBULAS LIGOS

2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

AKUSEKLA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA

6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6444

Antros ofisas —

8007 WEST 83rd PLACE

JUSTICE, ILL. Tel. 599-4500

Prima ligonius pagal susitarimą

Jei neatstiepiu, skambinti 8/4-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIA

Telef. 695-0533

Fox Valley Medical Center

600 SUMMIT ST.

ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON

2444 WEST 71st STREET

CHICAGO, ILLINOIS 60629

Ofisai: Mėmoku 4-0849

Kasid. 345-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmadienis ir ketvirtadienis 1-7 val.

antradienis nuo 1-5, trečiadienis

ir penktadienis 9-12 val.

ir šeštadienis 9-12 val.

Kasid. 345-2233

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSEKLA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA

2144 So. Arroyo Ave., WA 3-2470

Valandos pagal susitarimą. Jei neat-

stiepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIUNAITE

AKUSEKLA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA

6132 So. Kedzie Ave.

Telef. WA 3-2470

Neatstiepiu — skambinti

8/1-0223.

Valandos pagal susitarimą.

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.

2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadienis, antradienis,

ketvirtadienis ir penktadienis nuo 9 iki 11 val.

ryto tik susitarus.

Trečiadienis uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

KALBA LIETUVISKAI

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir

"contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIA

2656 WEST 63rd STREET

Val. antradienį nuo 1-4 po pietų,

ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.

Ofiso telefonai: 776-2880

Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika ir chirurgija

Ofisai: 2750 West 71st St.

Tel. 925-8296

Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį

10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.

Sekmadienis ir trečiadienis

uždaryta.

Rez. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS

Ofisai: 2652 WEST 59th STREET

Tel. PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį

ir penktadienį 9-12 val. vak. Šeštadienį

2-4 val. po pietų ir kitu laiku

pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET

Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123

Kasid. telefonai: Gibson 8-6195

Prima ligonius pagal susitarimą. Del

valandos skambinti telefonai: HE 4-2123

Jei neatstiepiu, tai telefonai: GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS

Aparatai - Protezai, Med. Band-

žiai. Speciali pagalba kojoms

(Arch Support) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadienis 9-1.

2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Telef.: Prospect 6-5084

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI

NAUJIENAS

Nėra tragedijos Vasario 16 gimnazijoj

Labai apgailestauju, kad ratorijos atžvilgiu, visai ne-
mūsų išėjimo spaudoje asme-
ninio pykčio, intrigu nema-
žėja, bet gaucėja. Visa tai ge-
rai nušviečia mūsų žemą mo-
ralinį lygį. Svarbiausia, kad
dėl to stengiamasi visuomet
pateikti iškreiptus faktus, sa-
vo paslėptų tikslų besiekiant.

Šitaip įvyko š. m. gegužės
mėn. d., kai "Europos Lietu-
vyje" pasirodė kun. Br. Liubi-
no informacinis straipsnis "Vo-
kietijos lietuvių katalikų ku-
nigų posėdžiai". Tame straips-
nyje, šalia kitų pareiktų min-
čių buvo iškelti Vasario 16 d.
gimnazijos ir ratorijos reika-
lai. Sarkastiškai pradėjo gvil-
denti gimnazijos ateitininkų
veiklą, jaunimo kelionę i Lie-
tuvą ir Sielovadai atstovavimą
kuratorijoje. Geriau ir arčiau
pažįstant Br. Liubino šiandie-
ninę elgseną gimnazijos ir ku-

GRADINSKAS

NEPŪDYK
NAMO
NUSIPIRK
SAUSINTUVĄ

2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA

2443 WEST 63rd STREET

Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda

ŽEMA KAINA

R. ŠERENAS

2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-3063

GELININKAS

(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom

grausios geles ir vainikai antka-

pių papuošimui ir sezoninės

kapams geles.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)

5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumu.

ANTANAS VILIMAS

823 West 34 Place

Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIOJOS SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,

1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pima-

dienio iki penktadienio 11-12

val. ryto. — Šeštadienį ir sek-

madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.

ryto.

Telef.: HEmlock 4-2413

7159 So. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, ILL. 60629

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastan-

gas daryti įtakos ir krašto politikai. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis

bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtinui. Geriau-

sia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius i Vokietiją ir ki-

tas tremties vietas. Knygą pasiūsiu adresatui, jei prisi-

site čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

John Love

Dixy Lee Ray

Buvęs Colorado gubernatorius John Love, kairėje, ir Dixy Lee Ray
turi bendrus interesus. Pirmasis koordinuoja vyriausybės energijos politiką, o dr. Ray vadovauja komisijai, kuri ieško naujų energijos šaltinių.

Vanduo užteršiamas jonių chemikalais

CHICAGO. — Dvi Chicago aplinkos apsaugos organizacijos nutarė skųsti teismui federalinę Aplinkos Globos Istaigą (Environmental Protection Agency, EPA) kaltindamos, kad EPA vengia atsakomybės už JAV-bių vandenius, kuriuose vis daugiau prisirenka labai nuodingų pramonės teršalų. EPA kaltinama, kad ji nusilenkianti politiniams spaudimui ir net iš 81 sumažinusi iki 9 nuodingųjų vandens teršalų sąrašą.

tragedijas, bet ne gimnazijos.

A. Krivickas

Dviejų metų studijos parodė,

kad industrija pila i Michigano ežerą bent dešimtį kenksmingų skiedinių. "Tie skiediniai, kurie gali sukelti vėžį ir del jų yra leidžiami i Michigano ežerą", pasakė David Comey, BPI (Biznių ir žmonių interesų apsaugos) organizacijos direktorius. Industrijos i vandenį leidžiami nuodingieji teršalai yra arsenikas, kadmijus, chromas, varis, cianidas, švinas, gyvsidabris, selenius, sulfidai ir cinkas. Tik trys iš šio sąrašo yra įtraukti EPA sąraše. Ežero dugne paimti nuosėdų pavyzdžiai parodė, kad daugelis tų chemikalų skiedinių yra pasiekę tokių kiekių, kad "tenka susirūpinti dėl jų kenksmingų pasekmių žmonių sveikatai."

A. A. MARCELĖ PASISKEVIČIUS

Pagal tėvus Kunčintė

Mirė 1973 metų rugpjūčio 1 dieną 5:00 val. po pietų, sulaukusi 77 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Panevėžio apskr., Naumiesčio parapijoje, Prevečkų kaime. Amerikoje išgyveno 60 metų.

Paliko nuolūde: dukrė Viktorija Leone, žentas Leo, anūkai — Leo Jr. ir Kenneth, jo žmona Cynthia, teta Ursulė Marcinkus, jos vyrras Mykolas, pusseserės — Kotryna Barčienė su seima, Stacy Masiokas, Amelia Wallen ir Kay Irwin, pusbroliai — John Wallen, Peter Kaval, Steve Kaval ir Bolislovas Kilorys gyv. Anglijoje, brolio dukterys — Bertha MacGregor ir Zinida Rife, kiti giminės — Wailunas, Laikas, Pushkowsk, Kinsey ir Kalendra šeimos bei draugai ir pažįstami.

Lietuvoj liko brolio šeimos. Vėlionė buvo žmona mirusio Jono. Priklausė ir buvo amžina narė Sv. Kazimiero, Sv. Pranciškaus, Tėvų Marijonų ir įvairių kitų organizacijų.

Kūnas pašarvotas Petro Bieliūno koplyčioje, 4348 So. California Avenue.

Šeštadienį, rugpjūčio 4 dieną, 8:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios i Sv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Sv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Visi a. a. Marcelės Pasiskevičius giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą.

Nuolūde lieka:

Dukrė, žentas, anūkai, giminės.

Laidotuvių Direktorius Petras Bieliūnas. Tel. LA 3-3572.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrįšta, 592 psl. \$6.00

K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrįšta, 464 psl. \$6.00

Prof. Vael. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai įrįšta, 431 psl. \$7.50

Prof. Vael. Biržiška, SENIŲ LIETUVIŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl. įrįšta — \$3.00, minkštai viršeliai — \$2.00; II dalis, 225 psl. įrįšta — \$3.00, minkštai viršeliai — \$2.00

Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. \$2.00

Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrįšta, 416 psl. \$5.50

Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštai viršeliai. \$5.00

Juozas Liūdžiūnas, RAŠTAI, 250 psl. \$3.00

P. Liūdžiūnė, ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIŪDŽIŲ, 88 psl. \$1.00

Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai. 170 psl. \$3.00

M. Gudelis, POVLAS MILERIS, biografijos bruožai. 232 puslapiai. \$3.00

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

JEIGU NEBŪTŲ SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaelovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodėlis, kuriame atsispindi pirmųjų Lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais įrįstos knygos kainą yra tik \$3.00, minkštai \$2.50.

Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608.

SVENTO RASTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI, KIEKVIENA DIENA, BŪTINI KRIKŠČIONIUI

Mes ir jūs, turėdami laimę, nevainikuojamas, jei nekovoja tai-
sykliai? Ties 2-3.

Jesus mātė ir elgėsi pagal Dievo paskirtus laikus ir metodus. Jis ne-
elkvojo bevaudingai savo gyvenimo iki tol, kol jis nesužinojo iš pranaš-
vymų, kad jo laikas atėjo paduoti save i priešų rankas. Jis nedarė ligų mal-
dų ant gatvių kampų, kad žmonės girdėtų kaip jis meldžiasi, ne nesistengė
tarnauti žmonėms trenksmingu būdu; bet kaip pranašas pranašavo apie jį,
jis ne neršė, ne klykavo, ne jo balsas buvo girdėtas gatvėse. (Iza. 42:2)
Jis išmoko sau Dievo skirtą metodą, kuris yra geriausias ir išmintin-
giausias ir turi pavartodamas Viešpaties dabar renka iš žmonių tūlą klasę,
kuris jis padarys pavyzdžius savo Karalijoje. Visi, kurie nori būti, tegul
būna taip, kad gautų laimėjimą; tegul jie tikrai seka pėdų atspaudomis mū-
sų Viešpaties ir būna daugiau ir daugiau pripildyti jo Dvasios.

Kristus pasakė, kad Jis išstiegia bažnyčią. Bažnyčių yra daug, bet ne
kiekvienas aišku, kuri yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji Krie-
staus bažnyčia. Jis visus šiuos svarbius klausimus rasite atsakymus nedidelėje
knygute, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ją nemokamai gausite, jei
parašysite tokiu adresu: P. Zevist, 3715 W. 66th St., Chicago, Illinois 60629

SV. RASTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GRovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

